

ॐ

शिवोपासनमन्त्र

śivopāsana-mantra

prijevod, gramatička i etimološka analiza s komentarima

Dorino Manzin

शिवोपासनमन्त्र

śivopāsana-mantra

Mantra obožavanja Śive

śiva (*m*) = Śiva

Pridjev **śiva** znači 'blag, umilostivljen, povoljan, dobrohotan, dobronamjieran' i najvjerojatnije dolazi od glagola √ **śī**₂ 'leći, osloniti se, odmoriti se, zaspati', dok po drugima dolazi od glagola √ **śū**₁ 'nateći, bubriti, rasti'.

upāsana (*s*) = obožavanje, *dosl.* 'bacanje', bacanje (pod čije noge)

upās ₂	(<i>gl</i>)	baciti (se), baciti se pod (do) koga, obožavati, štovati
upa	(<i>prj</i>)	pri, do
√ ās ₂	(<i>gl</i>)	baciti (se), ispaliti, odapeti...
-ana	(<i>suf</i>)	primarni sufiks za radne imenice (kojima se izriče glagolska radnja) srednjeg roda, kao i imenice za stvari

mantra (*m*) = mantra, *dosl.* 'mnilo' (sredstvo mišljenja), savjet, plan

√ man _{4,8}	(<i>gl</i>)	misliti, smatrati, razumjeti, spoznati...
-tra	(<i>suf</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica za sredstvo radnje (<i>nomen instrumentalis</i>)

U vedizmu imenica **mantra** (*m*) odnosi se ponajprije na 'sredstvo mišljenja' (*dosl.* 'mnilo'), što je i etimološki njeno doslovno značenje. To se sredstvo mišljenja postiže izgovaranjem svetih izreka koje vode do misaonih uvida. Drugo ime za mantru u vedizmu je **brahmana** (pjesnički oblikovana izreka). U Vedama postoje tri vrste mantri: **ṛc** (strofa), **saman** (napjev) i **yajus** (prozna izreka). U tantrizmu se razvilo i mistično tumačenje imenice *mantra*, tako da *man* znači 'misliti', a *tra* 'spasiti', pa je to posebna svečana izreka koja 'spašava um'. Postoje razne vrste mantri, pa tako svaka sljedba ima svoju temeljnu (korijensku) mantru (*mūla-mantra*), svako božanstvo ima i sjemensku mantru (*bija-mantra*), a često ima i inačicu slavne *gāyatrī-mantre*.

Prve 24 strofe zapravo su mantre sastavljene u jednoj od varijanti tipičnog puranskog obrasca: prva riječ je ime božanstva u dativu jednine (svako od tih imena odnose se na Boga Śivu), a druga je riječ uvijek **namas** (*s*) 'naklon' (u pauzi: **namaḥ**).

Stoga će se prevesti samo izvorno značenje svakog imena Božanstva (koje je uvijek u dativu; a u ovoj *Śivopāsana-mantri* je usto i u jednini i u muškom rodu (jer se odnosi na Boga Śivu). Budući da je svako navedeno ime ujedno i ime Boga Śive, imena zapravo ne bi trebalo prevoditi; ali ovdje ćemo navesti značenja tih imena.

Kako ovo djelo pripada tantrizmu (govori se o različitim aspektima Śive), svako ime ima višestruku simboliku, pa je za pravilno razumijevanje teksta potrebno i filozofsko tumačenje (dok se u ovom prijevodu zadržavamo samo na onom lingvističkom).

निधनपतये नमः ॥ १ ॥
nidhana-pataye namaḥ
1. Gospodaru uništenja naklon

(*osn*) **nidhana-pati** (*m*) = Gospodar uništenja (*TP*)

nidhana	(<i>s</i>)	kraj, uništenje, smrt, prestanak, gubitak... >
nidhā₃	(<i>gl</i>)	staviti, ostaviti, očuvati, završiti, zatvoriti, uništiti...
ni	(<i>prj</i>)	dolje, unutra
√ dhā₃	(<i>gl</i>)	staviti
-na	(<i>suf</i>)	<i>sufiks za tvorbu imenica općeg značenja</i>
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa...

Dodavanjem primarnih sufiksa tvori se imenska (deklinacijska) osnova. Budući da postoji pravilo po kojem se ispred primarnih sufiksa korijen koji završava na *-ā* skraćuje u *-a*; u ovom slučaju **nidhā** ispred primarnog sufiksa **-na** postaje **nidhana**, a ne **nidhāna*.

(Međutim, postoji i imenica **nidhāna** koja znači *bogatstvo, blago* od istog glagola **nidhā**, ali sa sufiksom **-ana** kojim se tvore radne imenice srednjeg roda, kao i imenice za stvari. U tom slučaju **nidhā** > **nidha** + **ana** postaje **nidhāna** i znači *ono što je ostavljeno, položeno, očuvano, sačuvano* pa to onda znači i *blago*.)

निधनपतान्तिकाय नमः ॥ २ ॥
nidhana-patāntikāya namaḥ
2. Uništavatelju Gospodara smrti (Yama) naklon

(*osn*) **nidhana-patāntika** (*m*) = Uništavatelj Gospodara smrti (*Yama*) (*TP*)

nidhana	(<i>s</i>)	kraj, uništenje, smrt, prestanak, gubitak... >
nidhā₃	(<i>gl</i>)	staviti, ostaviti, očuvati, završiti, zatvoriti, uništiti...
ni	(<i>prj</i>)	dolje, unutra
√ dhā₃	(<i>gl</i>)	staviti
-na	(<i>suf</i>)	<i>sufiks za tvorbu imenica općeg značenja</i>
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa...
antika	(<i>m</i>)	<i>dosl.</i> 'krajnji, završni'; kraj, smrt, Bog smrti Yama
anta	(<i>m</i>)	kraj, svršetak, uništenje, granica...
-ka	(<i>suf</i>)	<i>sufiks za tvorbu pridjeva i umanjenica</i>

Antaka i *antika* su dva jednakopravna oblika dodavanjem sufiksa *-ka*.

ऊर्ध्वाय नमः ॥ ३ ॥
ūrdhvāya namaḥ
3. Uzvišenomu naklon

(*osn*) **ūrdhva** (*m*) = podignut, usmjeren prema gore, povišen, Uzvišen >

√ vṛdh₁	(<i>gl</i>)	povećati (se), rasti, dizati (se)...
---------------------------	---------------	--------------------------------------

ऊर्ध्वलिङ्गाय नमः ॥ ४ ॥
ūrdhva-liṅgāya namaḥ
4. Uzvišenom Liṅgi naklon

(osn) **ūrdhva-liṅga** (*m*) = Onaj kojega je liṅga uzdignut, Moćni, Potentni (*BV*)

ūrdhva	(<i>gl</i>)	podignut, usmjeren prema gore, povišen, uzvišen
√ vr̥dh₁	(<i>gl</i>)	povećati (se), rasti, dizati (se)...
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

Liṅga (*liṅgam*) je znak Boga Śive, te se odnosi na Njegov falus koji vječno počiva u rodnici (*yanī*) Božice (*Devī*). Riječ je o veoma drevnom mitu, vjerojatno starijem i od arijske civilizacije. U ovom prijevodu tu ćemo imenicu ostaviti u sanskrtskom obliku *Liṅga*.

हिरण्याय नमः ॥ ५ ॥
hiraṇyāya namaḥ
5. Zlatnomu naklon

(osn) **hiraṇya** (*s*) = zlato; (*m*) = Zlatni

हिरण्यलिङ्गाय नमः ॥ ६ ॥
hiraṇya-liṅgāya namaḥ
6. Zlatnomu Liṅgi naklon

(osn) **hiraṇya-liṅga** (*m*) = Onaj tko ima zlatnog liṅgu (*BV*)

hiraṇya	(<i>s</i>)	zlato
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

सुवर्णाय नमः ॥ ७ ॥
su-varṇāya namaḥ
7. Zlatnomu naklon

(osn) **su-varṇa** (*m*) = zlatni, žuti, predivni (*BV*)

su-	(<i>prf</i>)	dobar, lijep, ugodan (dodaje se ispred imenica i rjeđe glagola)
varṇa	(<i>m</i>)	vanjština, boja, nijansa, oblik, rasa, stalež, kasta
√ vr̥₁	(<i>gl</i>)	prekriti, obojati, zatamniti...

Pridjev **su-varṇa** *dosl.* 'dobra boja' odnosi se na boju zlata.

सुवर्णलिङ्गाय नमः ॥ ८ ॥
suvarṇa-liṅgāya namaḥ
8. Zlatnomu Liṅgi naklon

(osn) **su-varṇa-liṅga** (*m*) = Onaj tko ima zlatnog liṅgu (*BV*)

su-	(<i>prf</i>)	dobar, lijep, ugodan (dodaje se ispred imenica i rjeđe glagola)
varṇa	(<i>m</i>)	vanjština, boja, nijansa, oblik, rasa, stalež, kasta
√ vr₁	(<i>gl</i>)	prekriti, obojati, zatamniti...
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

दिव्याय नमः ॥ ९ ॥
divyāya namaḥ
9. Božanskomu naklon

(osn) **divya** (*pr*) = nebeski, božanski; (*m*) = Nebeski, Božanski

√ div₄	(<i>gl</i>)	igrati (iz tog glagola se tvori i imenica deva = <i>Bog</i>)
-ya	(<i>suf</i>)	sekundarni sufiks za tvorbu imenica i pridjeva (<i>m, s</i>)

दिव्यलिङ्गाय नमः ॥ १० ॥
divya-liṅgāya namaḥ
10. Božanskom Liṅgi naklon

(osn) **divya-liṅga** (*m*) = Onaj tko ima božanskog liṅgu (*BV*)

divya	(<i>pr</i>)	nebeski, božanski
√ div₄	(<i>gl</i>)	igrati (iz tog glagola se tvori i imenica deva = <i>Bog</i>)
-ya	(<i>suf</i>)	sekundarni sufiks za tvorbu imenica i pridjeva (<i>m, s</i>)
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

भवाय नमः ॥ ११ ॥
bhavāya namaḥ
11. Izvoru (života i smrti) naklon

(osn) **bhava** (*m*) = početak, prapočetak, iskon, izvor, postojanje, postanje

√ bhū₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
--------------------------	---------------	---

भवलिङ्गाय नमः ॥ १२ ॥

bhava-liṅgāya namaḥ

12. Onome čiji je Liṅga izvor (života) naklon

(osn) **bhava-liṅga** (*m*) = Onaj čiji liṅga predstavlja izvor (života) (*BV*)

bhava	(<i>m</i>)	početak, prapočetak, iskon, izvor, postojanje, postanje
√ bhū ₁	(<i>g</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

शर्वाय नमः ॥ १३ ॥

śarvāya namaḥ

13. Uništavatelju naklon

(osn) **śarva** (*m*) = Uništavatelj (ime Božanstva koje ubija moćnim strijelama)

√ śr̥ ₉	(<i>g</i>)	razbiti, ubiti, uništiti, razvaliti, slomiti
---------------------------	--------------	--

शर्वलिङ्गाय नमः ॥ १४ ॥

śarva-liṅgāya namaḥ

14. Onome čiji je Liṅga uništenje (svemira) naklon

(osn) **śarva-liṅga** (*m*) = Onaj čiji liṅga predstavlja uništenje (svemira) (*BV*)

śarva	(<i>m</i>)	uništavatelj
√ śr̥ ₉	(<i>g</i>)	razbiti, ubiti, uništiti, razvaliti, slomiti
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

शिवाय नमः ॥ १५ ॥

śivāya namaḥ

15. Śivi naklon

(osn) **śiva** (*m*) = Śiva

Pridjev **śiva** znači 'blag, umilostivljen, povoljan, dobrohotan, dobronamjerman' i najvjerojatnije dolazi od glagola √ **śī**₂ 'leći, osloniti se, odmoriti se, zaspati', dok po drugima dolazi od glagola √ **śū**₁ 'nateći, bubriti, rasti'.

शिवलिङ्गाय नमः ॥ १६ ॥

śiva-liṅgāya namaḥ

16. Śivinu Liṅgi naklon

(osn) **śiva-liṅga** (*m*) = Śivin liṅga (*TP*)

śiva	(<i>pr, m</i>)	Śiva, blag, umilostivljen, povoljan, dobrohotan, dobronamjeran
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

ज्वलाय नमः ॥ १७ ॥

jvalāya namaḥ

17. Vatri (uništenja) naklon

(osn) **jvala** (*m*) = vatra; Vatra (uništenja)

√ jval₁	(<i>g</i>)	gorjeti, sjati, sjajiti (se)
---------------------------	--------------	------------------------------

ज्वललिङ्गाय नमः ॥ १८ ॥

jvala-liṅgāya namaḥ

18. Vatrenomu Liṅgi naklon

(osn) **jvala-liṅga** (*m*) = Onaj čiji je liṅga sjajan, vatren (*BV*)

jvala	(<i>m</i>)	vatra; Vatra (uništenja)
√ jval₁	(<i>g</i>)	gorjeti, sjati, sjajiti (se)
liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga

आत्माय नमः ॥ १९ ॥

ātmāya namaḥ

19. Duši naklon

(osn) **ātman** (*m*) = jastvo, sopstvo, sebstvo, duša, dah

Budući da Bog prebiva u svakom biću naziva ga se i *ātman*.

Imenica **ātman** (*m*) izvedena je iz glagola √ **an₂** 'disati' primarnim sufiksom **-man** kojim se tvore radne imenice uglavnom srednjeg roda.

Ovdje se *ātman* deklinira po samoglasničkoj osnovi (kao da je osnova – *ātma*). Očita je tendencija kasnijeg sanskrita da se osnove na *-an* prevode u samoglasničke osnove (npr. *dharmān* > *dharma*, *karman* > *karma*...)

आत्मलिङ्गाय नमः ॥ २० ॥

ātma-liṅgāya namaḥ

20. Onome čiji je Liṅga izvor duše naklon

(*osn*) **ātma-liṅga** (*m*) = Onaj čiji je liṅga izvor duše (*BV*)

ātman	(<i>m</i>)	jastvo, sopstvo, sebstvo, duša, dah
--------------	--------------	-------------------------------------

liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga
--------------	--------------	---------------------------

Imenica **ātman** (*m*) izvedena je iz glagola √ **an₂** 'disati' primarnim sufiksom **-man** kojim se tvore radne imenice uglavnom srednjeg roda.

परमाय नमः ॥ २१ ॥

paramāya namaḥ

21. Najvišemu naklon

(*osn*) **parama** (*pr*) = najviši, najveći, najbolji; drugi, stran; (*m*) = Najviši
Pridjev **parama** tvori se iz pridjeva **para** 'dalek, udaljen, konačan, zadnji, glavni, najveći'.

परमलिङ्गाय नमः ॥ २२ ॥

parama-liṅgāya namaḥ

22. Onome čiji je Liṅga najviši naklon

(*osn*) **parama-liṅga** (*m*) = Onaj čiji je liṅga najviši (*BV*)

parama	(<i>pr</i>)	najviši, najveći, najbolji; drugi, stran;
---------------	---------------	---

liṅga	(<i>s</i>)	znak, dokaz, falus, liṅga
--------------	--------------	---------------------------

एतत्सोमस्य सूर्यस्य सर्वलिङ्गं स्थापयति पाणिमन्त्रं पवित्रम् ॥ २३ ॥

**etat somasya sūryasya sarva-liṅgaṃ
sthāpayati pāṇi-mantraṃ pavitrām**

**23. Svaki taj Liṅga, Mjesečev i Sunčev, pročišćava
(kada se) postavlja (u) ruke (i izgovaraju) mantre.**

etat (*pok z, N, jd, s*) = to, ovo

etat	(z)	onaj, ona, ono; taj, ta, to; on, ona, ono
-------------	-----	---

Osnova **etat** ima isto značenje kao i osnova **tad**.

somasya (*G, jd, m*) = (od) Some, (od) Mjeseca... > (*osn*) **soma**

sūryasya (*G, jd, m*) = (od) Sūrye, (od) Sunca... > (*osn*) **sūrya**

sarva-liṅgam (*N, jd, s*) = svaki liṅga > (*osn*) **sarva-liṅga** (*KD*)

sarva	(pr)	sav, svi, svaki
--------------	------	-----------------

liṅga	(s)	znak, dokaz, falus, liṅga
--------------	-----	---------------------------

sthāpayati (*gl, 3.l, jd, Prs, prez, kzt*) = postavlja, učvršćuje

√ sthā₁	(gl)	stajati, nalaziti se...
---------------------------	------	-------------------------

pāṇi-mantram (*N, jd, s*) = kojega je mantra u rukama (*BV*) >

pāṇi	(m)	ruka
-------------	-----	------

mantra	(m)	mantra, <i>dosl.</i> 'mnilo' (sredstvo mišljenja), savjet, plan
---------------	-----	---

√ man₄	(gl)	misliti, smatrati, razumjeti, spoznati...
--------------------------	------	---

-tra	(suf)	primarni sufiks za tvorbu imenica za sredstvo radnje (<i>nomen instrumentalis</i>)
-------------	-------	---

pavitrām (*N, jd, s*) = pročišćavalo, sredstvo za pročišćenje

√ pū₉	(gl)	pročistiti
-------------------------	------	------------

-tra	(suf)	primarni sufiks za tvorbu imenica za sredstvo radnje (<i>nomen instrumentalis</i>)
-------------	-------	---

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ।
 भवे भवे नाति भवे भवस्व माम् ।
 भवोद्भवाय नमः ॥ २४ ॥

**sadyojātaṃ prapadyāmi sadyojātāya vai namo namaḥ
 bhave bhave nāti bhave bhavasva mām
 bhavodbhavāya namaḥ**

**24. Tražim utočište u Sadyojāti.
 Sadyojāti baš naklon (i) naklon.
 Bivam u početku (života), (da) ne bivam pusti me.
 Bhavodbhavi naklon.**

sadyojātam (*Ak, jd, m*) = Sadyojātu, *dosl.* 'Upravo rođen'

> (*osn*) **sadyojāta**

sa-dyas	(<i>pri</i>)	istog dana, svakodnevno, trenutno, odmah, nedavno
sa	(<i>prj</i>)	s
dyu	(<i>ž</i>)	nebo, dan
jāta	(<i>ptg</i>)	rođen >
√ jan _{1,10}	(<i>gl</i>)	roditi se

Śiva Sadyojāta jedan je od oblika štovanja Boga Śive u tantrizmu.

prapadyāmi (*gl, 1.l, jd, Prs, prez, ind*) = pristupam, tražim utočište >

prapad ₄	(<i>gl</i>)	pristupiti, pasti pred čija stopala, potražiti utočište
pra	(<i>prj</i>)	pred, prema
√ pad ₄	(<i>gl</i>)	pasti, ispasti, nestati

sadyojātāya (*D, jd, m*) = Sadyojāti > (*osn*) **sadyojāta**

vai (*č*) = upravo, baš (*ekspletiv*)

namas (*N, jd, s*) = naklon > (*osn*) **namas**

bhave (*L, jd, m*) > = u početku, u iskonu, u izvoru, u postojanju > (*osn*) **bhava**

√ bhū ₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
---------------------------	---------------	---

bhave (*gl, 1.l, jd, Ātm, prez, ind*) = jesam, bivam

√ bhū ₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
---------------------------	---------------	---

nāti (*č*) = ne baš

na	(<i>č</i>)	ne
ati	(<i>č</i>)	nad-, jako, osobito, izuzetno

bhave (*L, jd, m*) > = u početku, u iskonu, u izvoru, u postojanju > (*osn*) **bhava**

√ **bhū**₁ (*gl*) biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se

bhavasva (*gl, 2.l, jd, Ātm, imp, ind*) = budi, pusti

√ **bhū**₁ (*gl*) biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se

mām (*z, Ak, jd, m*) = mene

mad (*z*) ja

bhavodbhavāya (*D, jd, m*) = Bhavodbhavi *dosl.* 'Izvoru (svih) izvora'

> (*osn*) **bhavodbhava**

bhava	(<i>č</i>)	početak, izvor, iskon, postojanje
√ bhū ₁	(<i>gl</i>)	biti
udbhava	(<i>m</i>)	postojanje, nastanak, izvor, podrijetlo, rođenje
udbhū ₁	(<i>gl</i>)	nastati, dosegnuti, niknuti, izniknuti
ud	(<i>prj</i>)	na, uz
√ bhū ₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se

Śiva Bhavodbhava jedan je od oblika štovanja Boga Śive u tantrizmu.

वामदेवाय नमो ॥ २५ ॥

vāma-devāya namo

25. Vāma-devi naklon

(*osn*) **vāma-deva** (*m*) = Vāma-deva, *dosl.* 'Divan Bog'

vāma (*pr*) divan, drag, ljupki

deva (*m*) Bog, nebesnik

√ **div**₄ (*gl*) igrati se

Mantre numerirane od broja 25 do broja 35 ponašaju se kao da su u nizu, pa stoga na kraju mantre riječ **namas** stoji u različitim oblicima, ovisno o glasovnim promjenama (*sandhi*) – **namo, nama** i sl.

ज्येष्ठाय नमः ॥ २६ ॥

jyēṣṭhāya namaḥ

26. Najboljemu naklon

(*osn*) **jyēṣṭha** (*pr*) = najbolji, najodličniji, najvrliji, najstariji

√ **jyā**₉ (*gl*) nadvladati, uskratiti, tlačiti

-iṣṭha (*suf*) sekundarni sufiks za tvorbu superlativa

श्रेष्ठाय नमो ॥ २७ ॥

śreṣṭhāya namo

27. Najboljemu (Najsajnijemu) naklon

(osn) **śreṣṭha** (*pr*) = najbolji, najsajnijiji, najblistaviji

śreyas	(<i>s</i>)	dobro, boljitak, sreća, bolje
-iṣṭha	(<i>suf</i>)	sekundarni sufiks za tvorbu superlativa

रुद्राय नमः ॥ २८ ॥

rudrāya namaḥ

28. Rudri naklon

(osn) **rudra** (*m*) = Rudra, *dosl.* 'Onaj koji plače, više'

√ rud₂	(<i>s</i>)	plakati, jecati, jadikovati,
-ra	(<i>suf</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica općeg značenja (<i>m, s</i>)

Rudra je izvorno ṛgvedski bog oluje, vjetra i lova. U epsko-puranskom brahmanizmu potpuno je izjednačen sa Śivom, no još u Rg-vedi 10.92.9. Rudri se pridaje pridjev *śiva* 'blag, umilostivljen, povoljan, dobrohotan, dobronamjeran'. Ime Rudra odnosi se na boga Śivu koji je manifestiran iz čela boga Brahme. Izašao je plačući jer je Brahmā bio bijesan na neposluh četvorice Kumāra.

कालाय नमः ॥ २९ ॥

kālāya namaḥ

29. (Upravitelju) Vremena naklon

(osn) **kāla** (*m*) = vrijeme, Upravitelj vremena

√ kal₁	(<i>gl</i>)	računati, kalkulirati, brojati
--------------------------	---------------	--------------------------------

कलविकरणाय नमो ॥ ३० ॥

kala-vikaraṇāya namo

30. Uzrokovatelju evolucije prirode naklon

(osn) **kala-vikaraṇa** (*m*) = uzrokovatelj evolucije prirode (od praiskonskog tona)

kala	(<i>s</i>)	ton, zvuk, prapočetni zvuk
vikaraṇa	(<i>m</i>)	uzrokovatelj (promjena)
vikṛ₈	(<i>gl</i>)	promijeniti, razviti, raščlaniti, uništiti
vi	(<i>prj</i>)	raz-, bez
√ kr₈	(<i>gl</i>)	činiti

Etimološko podrijetlo imenice **kala** (*s*) nije jasno.

बलविकरणाय नमो ॥ ३१ ॥

bala-vikaraṇāya namo

31. Uzrokovatelju promjene snage naklon

(osn) **bala-vikaraṇa** (*m*) = uzrokovatelj promjene snage

bala	(<i>s</i>)	snaga, moć, vojna moć
vikaraṇa	(<i>m</i>)	uzrokovatelj (promjena)
vikṛ₈	(<i>gl</i>)	promijeniti, razviti, raščlaniti, uništiti
vi	(<i>prj</i>)	raz-, bez
√ kṛ₈	(<i>gl</i>)	činiti

Śiva se naziva **Bala-vikaraṇa** jer on oslabljuje demone, tj. uzrokuje promjenu njihove snage.

बलाय नमो ॥ ३२ ॥

balāya namo

32. Snazi naklon

(osn) **bala** (*s*) = snaga, moć, vojna moć, Snaga, Izvor Snage

बलप्रमथनाय नमस् ॥ ३३ ॥

bala-pramathanāya namas

33. Uništavatelju snage naklon

(osn) **bala-pramathana** (*m*) = Uništavatelj snage

bala	(<i>s</i>)	snaga, moć, vojna moć
pramathana	(<i>m</i>)	uništavatelj, gnjavator, nasilnik
pramath_{1,9}	(<i>gl</i>)	naprezati, iscrpljivati, mučiti, gnjaviti, razarati
pra	(<i>prj</i>)	pred, prema
√ math_{1,9}	(<i>gl</i>)	kovitlati se, komešati se, miješati, tresti

सर्वभूतदमनाय नमो ॥ ३४ ॥

sarva-bhūta-damanāya namo

34. Vladaru svih bića naklon

(osn) **sarva-bhūta-damana** (*m*) = Vladar svih bića (*KD, TP*)

sarva	(<i>pr</i>)	sav, svi, svaki
bhūta	(<i>ptg, s</i>)	biće
√ bhū₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
damana	(<i>pr</i>)	vladajući, vladar, upravitelj
√ dam₄	(<i>gl</i>)	vladati, upravljati, potčiniti

मनोन्मनाय नमः ॥ ३५ ॥
manonmanāya namaḥ
35. Uveseljvatelju uma naklon

(*osn*) **manonmana** (*m*) = Onaj koji uveseljava um (*TP*)

manas	(<i>s</i>)	um, pamet
√ man _{4,8}	(<i>gl</i>)	misliti
unmanas	(<i>pr</i>)	uzbuđen, uznemiren, željan, veseo
udman _{4,8}	(<i>gl</i>)	uznemiriti, uzbuditi
ud	(<i>prj</i>)	na, uz
√ man _{4,8}	(<i>gl</i>)	misliti

अघोरेभ्यो ऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ।
सर्वेभ्यस्सर्वशर्वेभ्यो नमस्ते ऽस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥ ३६ ॥

aghorebhyo 'tha ghorebhyo ghora-ghoratarebhyaḥ
sarvebhyas sarva-śarvebhyo namaste 'stu rudra-rūpebhyaḥ

36. Eto, blagima, užasnima, užasnijima od užasnih,
svima, svim oblicima Śarve (Uništavatelja),
naklon neka ti bude... oblicima Rudre.

aghorebhyas (*pr, D, mn, m*) = blagima, milima, finima, krasnima > (*osn*) **a-ghora**

a-	(<i>prf</i>)	izražava se negacija; ispred samoglasnika -an
ghora	(<i>pr</i>)	strašan, strahovit, grozan, užasan...
√ ghur ₆	(<i>gl</i>)	ridati, jecati, plakati od straha

atha (*pril*) = sada, tada, netom, i, također, eto

ghorebhyas (*pr, D, mn, m*) = groznima, užasnima, strašnima > (*osn*) **ghora**

√ ghur ₆	(<i>gl</i>)	ridati, jecati, plakati od straha
----------------------------	---------------	-----------------------------------

ghora-ghoratarebhyas (*D, mn, m*) = užasnijima od užasnih

> (*osn*) **ghora-ghoratara** (*TP*)

ghora	(<i>pr</i>)	strašan, strahovit, grozan, užasan
√ ghur ₆	(<i>gl</i>)	ridati, jecati, plakati od straha
ghoratara	(<i>pr, kmp</i>)	užasniji
ghora	(<i>pr</i>)	strašan, strahovit, grozan, užasan
√ ghur ₆	(<i>gl</i>)	ridati, jecati, plakati od straha
-tara	(<i>suf</i>)	sekundarni sufiks za tvorbu komparativa

sarvebhyas (*pr, D, mn, m*) = svima > (*osn*) **sarva**

sarva-śarvebhyas (*D, mn, m*) = svim (oblicima) Śarve > (*osn*) **sarva-śarva** (*KD*)

sarva	(<i>pr</i>)	sav, svi, svaki
śarva	(<i>m</i>)	Uništavatelj (ime Božanstva koje ubija moćnim strijelama)
√ śr̥₉	(<i>gl</i>)	razbiti, ubiti, uništiti, razvaliti, slomiti

namas (*N, jd, s*) = naklon > (*osn*) **namas**

te (*enk, z, D, jd, m*) = tebi, ti

tvam	(<i>z</i>)	ti
-------------	--------------	----

Ovo je enklitika (naslonjenica), tj. nenaglašeni oblik dativa zamjenice **tvam** 'ti', inače: **tubhyam**.

astu (*gl, 3.l, jd, Prs, imp, ind*) = neka bude >

√ as₂	(<i>gl</i>)	biti
-------------------------	---------------	------

rudra-rūpebhyah (*D, mn, m*) = oblicima Rudre > (*osn*) **rudra-rūpa** (*BV*)

rudra	(<i>m</i>)	Rudra, <i>dosl.</i> 'Onaj koji plače, više'
√ rud₂	(<i>s</i>)	plakati, jecati, jadikovati,
-ra	(<i>suř</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica općeg značenja (<i>m, s</i>)
rūpa	(<i>s</i>)	oblik, lik, figura, znak, ljepota

Sva božanstva imaju svoju mantru naklona (*u kojoj se nalazi slog om̐ i jedna ili više bīja-mantri*); te jednu mantru koja se temelji na gāyatrī-mantri (koja potječe iz Rgvede III, 62, 10 – *om̐ bhūr bhuvah svaḥ, tat savitur vareṇyam bhargo devasya dhīmahi, dhiyo yo naḥ pracodayat*). Slijedi **gāyatrī-mantra** za Śivu:

तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि ।
तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ ३७ ॥

**tat-puruṣāya vidmahe mahā-devāya dhīmahi
tan no rudraḥ pracodayāt**

37. Na Tat-puruṣu (Izvornog Boga) **meditiramo,**
na Mahā-devu (Velikog Boga) **meditiramo.**
Taj nas Rudra nadahnuo.

tat-puruṣāya (*D, jd, m*) = Tat-puruṣi (Izvornom Bogu), *dosl.* "Njegovom čovjeku"
> (*osn*) **tat-puruṣa** (*TP*)

tad	(<i>z</i>)	onaj, ona, ono; taj, ta, to; on, ona, ono
puruṣa	(<i>m</i>)	čovjek, muškarac

Imenica **puruṣa** vjerojatno potječe od glagola √ **pṛ_{3,6,9}** 'puniti'.

vidmahe (*gl, 1.l, mn, Ātm, prez, ind*) = znati; *s dativom*: misliti, meditirati

√ vid₂	(<i>gl</i>)	znati
--------------------------	---------------	-------

mahā-devāya (*D, jd, m*) = Mahā-devi (Velikome Bogu) > (*osn*) **mahā-deva** (*KD*)

mahā	(<i>pr</i>)	velik (<i>u osnovi mahat</i>)
deva	(<i>m</i>)	Bog, nebesnik
√ div₄	(<i>gl</i>)	igrati se

dhīmahī (*gl, 1.l, mn, Prs, opt, ind*) = mislili mi, usredotočili misli na

√ dhā₃	(<i>gl</i>)	staviti, postaviti, poleći, ubaciti, kazniti
--------------------------	---------------	--

Optativom se izražava želja, naredba, nedoumica, mogućnost, uvjet, vjerojatnost; ali i činjenice.

tad (*pok z, N, jd, s*) = taj, onaj

tad	(<i>z</i>)	onaj, ona, ono; taj, ta, to; on, ona, ono
------------	--------------	---

nas (*enk, z, Ak, mn*) = nas

vayam	(<i>z</i>)	mi
--------------	--------------	----

Ovo je enklitika (naslonjenica), tj. nenaglašeni oblik akuztiva zamjenice **vayam** 'mi', inače: **asmān**.

rudras (*N, jd, m*) = Rudra, *dosl.* 'Onaj koji plače, viče' > (*osn*) **rudra**

√ rud₂	(<i>s</i>)	plakati, jecati, jadikovati,
-ra	(<i>suf</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica općeg značenja (<i>m, s</i>)

pracodayāt (*gl, 3.l, jd, Prs, opt, ind*) = nadahnuo, prosvijetlio, animirao

pracud₁	(<i>gl</i>)	nadahnuti, animirati, prosvijetliti
pra	(<i>prj</i>)	pred, prema
√ cud₁	(<i>gl</i>)	natjerati, nagnati, početi, započeti, ubrzati

ईशानस्सर्वविद्यानामीश्वरस्सर्वभूतानां ब्रह्मा ऽधिपतिर्ब्रह्मणो
ऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे ऽस्तु सदाशिवोम् ॥ ३८ ॥

**īśānas sarva-vidyānām īśvaras sarva-bhūtānām
brahmādhi-patir brahmaṇo 'dhi-patir brahmā
śivo me 'stu sadā-śivom**

**38. Vladar svega znanja, Gospodar svih bića,
gospodar Brahmā, (i) od brahmana gospodar Brahmā (koji je)
Śiva neka mi bude Sadā-śiva, om̐.**

īśānas (*N, jd, m*) = posjedovanje, vladar, Īśāna (ime Boga Śive) > (*osn*) **īśana**

īśa	(<i>pr, m</i>)	imatelj, posjednik, gospodar, muž, bog
√ īś₂	(<i>gl</i>)	imati, posjedovati, pripadati, zapovjedati
-ana	(<i>suf</i>)	primarni sufiks za tvorbu radnih imenica (kojima se izriče glagolska radnja) srednjeg roda, kao i imenice za stvari

sarva-vidyānām (*G, mn, ž*) = (od) svega znanja > (*osn*) **sarva-vidyā** (*KD*)

sarva	(<i>pr</i>)	sav, svi, svaki
vidyā	(<i>ž</i>)	znanje, znanost, disciplina
√ vid₂	(<i>gl</i>)	znati

īśvaraḥ (*N, jd, m*) = gospodar, Bog > (*osn*) **īśvara**

sarva-bhūtānām (*G, mn, m*) = (od) svih bića > (*osn*) **sarva-bhūta** (*KD*)

sarva	(<i>pr</i>)	sav, svi, svaki
bhūta	(<i>ptg, s</i>)	biće
√ bhū₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se

brahmā (*N, jd, m*) = Bog Brahmā > (*osn*) **brahman**

Imenica **brahman** dolazi od glagola √ **bṛh₁** 'rasti, bubriti, stasati, jačati, razvijati se' i doslovno znači 'rast, porast, razvoj, razvitak'.

U srednjem rodu (naglasak je: *bráhman*) ta imenica znači 'basma, sveta riječ Veda, pjesnički izričaj'. Osim toga, u razvoju epsko-puranskog brahmanizma, znači i 'sveprisutni, sveprožimajući duh, energija Božja' pri čemu se odnosi na neosobni, sveprožimajući aspekt Apsolutne Istine, tj. Boga (ostala dva Njegova aspekta su *paramātmān* (lokalizirani aspekt, 'Nad-duša', 'Nad-jastvo') i *bhagavat* (osobni aspekt)).

U muškom rodu (naglasak je: *brahmán*) ta imenica znači 'svećenik koji zna svete riječi'. Odnosi se ponajprije na četvrtog svećenika (nadglednika) na vedskom obredu. U epsko-puranskom brahmanizmu odnosi se i na (polu)boga Brahmū (*N, jd* **brahmā**) koji je dio hinduističkog 'Svetog trojstva' (*trimūrti*) uz Viṣṇua i Śivu.

Iz imenice *brahman* izvodi se (poput patronima) imenica **brāhmaṇa** koja u srednjem rodu znači 'obredni komentar' a odnosi se na drugi sloj Veda (prvi su *samhite*, treći *āraṇyake*, a četvrti *upaniṣadi*). U muškom rodu *brāhmaṇa* se odnosi na pripadnika najvišeg od četiri društvena staleža (*varṇa*) (drugi su *kṣatriye*, treći *vaiśyē*, a četvrti *śudre*).

adhi-patis (*N, jd, m*) = gospodar, zapovjednik, kralj

adhi	(<i>prf</i>)	prefiks sa značenjem prijedloga 'preko, na'
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa

brahmaṇas (*G, jd, s*) = (od) brahmana (sveopćeg principa) > (*osn*) **brahman**

śivas (*N, jd, m*) = Śiva

Pridjev **śiva** znači 'blag, umilostivljen, povoljan, dobrohotan, dobronamjeran' i najvjerojatnije dolazi od glagola √ **śi₂** 'leći, osloniti se, odmoriti se, zaspati', dok po drugima dolazi od glagola √ **śū₁** 'nateći, bubriti, rasti'.

me (*enk, z, G, jd, m*) = mene (moj)

mad	(<i>z</i>)	ja
------------	--------------	----

Ovo je enklitika (naslonjenica), tj. nenaglašeni oblik genitiva zamjenice **mad** 'ja', inače: **mama**.

astu (*gl, 3.l, jd, Prs, imp, ind*) = neka bude >

√ as₂	(<i>gl</i>)	biti
-------------------------	---------------	------

sadā-śivas (*N, jd, m*) = Sadā-śiva, *dosl.* 'Vječno blagi' > (*osn*) **sadā-śiva** (*KD*)

sadā	(<i>pril</i>)	uvijek, vječno, stalno, neprestano
-------------	-----------------	------------------------------------

śiva	(<i>pr, m</i>)	Śiva, blag, umilostivljen, povoljan, dobrohotan, dobronamjieran
-------------	------------------	---

Sadā-śiva je u tantrizmu jedan od aspekata Boga Śive. **Śiva** se prikazuje s jednom glavom, **Sadā-śiva** s tri glave, a **Mahā-sadā-śiva** s pet glava.

om̐ = om̐ (sveti slog)

नमो हिरण्यबाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय हिरण्यपतये ऽम्बिकापतये
उमापतये पशुपतये नमो नमः ॥ ३९ ॥

**namo hiraṇya-bāhave hiraṇya-varṇāya hiraṇya-rūpāya
hiraṇya-pataye 'mbikā-pataya umā-pataye
paśu-pataye namo namaḥ**

**39. Naklon Zlatorukomu, Zlatnomu, Zlatolikomu,
Zlatnom gospodaru, Gospodaru Ambike, Gospodaru Ume,
Gospodaru životinja, naklon (i) naklon.**

namas (*N, jd, s*) = naklon > (*osn*) **namas**

hiraṇya-bāhave (*D, jd, m*) = Zlatorukomu > (*osn*) **hiraṇya-bāhu** (*BV*)

hiraṇya	(<i>s</i>)	zlato
bāhu	(<i>m</i>)	ruka
√ baṁh₁	(<i>g</i>)	rasti

hiraṇya-varṇāya (*D, jd, m*) = Zlatnome > (*osn*) **hiraṇya-varṇa** (*BV*)

hiraṇya	(<i>s</i>)	zlato
varṇa	(<i>m</i>)	vanjščina, boja, nijansa, oblik, rasa, stalež, kasta
√ vr̥₁	(<i>g</i>)	prekriti, obojati, zatamniti...

hiraṇya-rūpāya (*D, jd, m*) = Zlatolikome > (*osn*) **hiraṇya-rūpa** (*BV*)

hiraṇya	(<i>s</i>)	zlato
rūpa	(<i>s</i>)	oblik, lik, figura, znak, ljepota

hiraṇya-pataye (*D, jd, m*) = Zlatnome gospodaru > (*osn*) **hiraṇya-pati** (*TP*)

hiraṇya	(<i>s</i>)	zlato
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa

ambikā-pataye (*D, jd, m*) = Gospodaru Ambike > (*osn*) **ambikā-pati** (*TP*)

ambikā	(<i>ž</i>)	<i>dosl.</i> 'mama', Ambikā (ime Božice Pārvati)
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa

umā-pataye (*D, jd, m*) = Gospodaru Ume > (*osn*) **umā-pati** (*TP*)

umā	(<i>ž</i>)	Umā (ime Božice Pārvatī)
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa

paśu-pataye (*D, jd, m*) = Gospodaru životinja > (*osn*) **paśu-pati** (*TP*)

paśu	(<i>m</i>)	životinja, stoka, govedo
pati	(<i>m</i>)	muž, gospodar, vođa

ऋतं सत्यं परं ब्रह्मपुरुषं कृष्णपिङ्गलम् ।
ऊर्ध्वरितं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः ।
सर्वो वै रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो ऽस्तु ।
पुरुषो वै रुद्रस्सन्महो नमो नमः ।
विश्वं भूतं भुवनं चित्रं बहुधाजातं जायमानं च यत् ।
सर्वोः येषरुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो ऽस्तु ।
कद्रुद्राय प्रचेतसे मीढुष्टमाय तव्यसे ।
वो चेम शन्तमं हृदे ।
सर्वोः येषरुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो ऽस्तु ॥ ४० ॥

**ṛtaṁ satyaṁ paraṁ brahma-puruṣaṁ kṛṣṇa-piṅgalam
ūrdhva-retāṁ virūpākṣaṁ viśva-rūpāya vai namo namaḥ
sarvo vai rudras tasmai rudrāya namo 'stu
puruṣo vai rudras sanmaho namo namaḥ
viśvaṁ bhūtaṁ bhuvanaṁ citraṁ bahudhā-jātaṁ jāyamānaṁ ca yat
sarvoḥ yeṣa rudras tasmai rudrāya namo 'stu
kad-rudrāya pracetase miḍhuṣṭamāya tavyase
vo cema śantamaṁ hṛde
sarvoḥ yeṣa rudras tasmai rudrāya namo 'stu**

**40. (Meditiramo na) Bît, Istinu, Vrhovni brahman, Puruṣu, Crno-žutog,
Onoga koji diže sjeme, Raznookoga,
Onome koji ima brojne oblike, baš, naklon (i) naklon.
Sve (je) baš Rudra. Tom Rudri naklon neka bude.
Puruṣa (je) baš Rudra Veleistiniti. Naklon (mu) i naklon.
Ono (je) koje je sva bića, raznoliki svjetovi,
rođeno u raznim oblicima i koje se rađa.
On je sve to. Tom Rudri naklon neka bude.
Kad-rudri, Pametnomu, Najdarežljivijemu,
Snažnijemu, Najboljemu, Srcu
On je sve to. Tom Rudri naklon neka bude.**

ṛtam (*Ak, jd, s*) = bît > (*osn*) **ṛta**

Imenica **ṛta** odnosi se na vrhovno načelo vedske religije, te znači 'tijek, prirodni, kozmički tijek', a potom i 'pravda, zakon'. U kasnijem se hinduizmu sve više odnosi na duboku, skrovitu istinu o bitku (dublja istina od *satye*), pa se ovdje prevodi *bît*.

satyam (*Ak, jd, s*) = istinu > (*osn*) **satya**

Pridjev **satya** 'istinit, stvaran' tvori se iz participa prezenta aktivnog **sat** 'koji jest, bivstvujući, postojeći' (od glagola √ **as₂** 'biti') sekundarnim sufiksom **-ya** za tvorbu imenica i pridjeva. Kao imenica (*s*) odnosi se na stvarnost, realnost, istinu.

param brahma (*Ak, jd, s*) = Vrhovni brahman > (*osn*) **parabrahman**

Iako su ove riječi napisane odvojeno, odnose se na jedan pojam!

puruṣam (*Ak, jd, m*) = puruṣu, osobu, čovjeka > (*osn*) **puruṣa**

U ovom kontekstu *puruṣa* se odnosi na sveprožimajuću, bezličnu osobom koja se očituje u svom svemirskom obliku. Ovdje se izjednačava sa Šivom.

kṛṣṇa-piṅgalam (*Ak, jd, m*) = Crno-žutog, Smečkastog

> (*osn*) **kṛṣṇa-piṅgala** (*DVM*)

kṛṣṇa	(<i>pr</i>)	crn
piṅgala	(<i>pr</i>)	žut, žućkast

Razna su tumačenja značenja ovog pojma. Obično se smatra da se crna boja odnosi na Viṣṇua, a žućkasta na Šivu... pa da su oni tako "sjedinjeni" u ovom pojmu... no to je samo jedno od brojnih tumačenja.

ūrdhva-retam (*Ak, jd, m*) = Onoga koji diže sjeme > (*osn*) **ūrdhva-reta** (*BV*)

ūrdhva	(<i>pr</i>)	gornji, onaj koji se diže, koji je iznad
reta	(<i>pr</i>)	sjeme, sperma

U hinduizmu se smatra da je neizbacivanje sjemena (sperme) kod muškaraca posebno snažan jogički proces (posebno poznat u kuṇḍalinī-yogi) kojim se dostižu više razine. Prilikom prakticanja celibata smatra se da se sjeme (u obliku (seksualne) energije) diže od prve do sedme čakre i potom iz glave izbija sjaj (kao aureola na prikazima katoličkih svetaca). To se smatra veoma moćnim, pa se ovdje Šivi vjerojatno pripisuju svojstva moći i snage.

virūpākṣam (*Ak, jd, m*) = Virūpākṣu, *dosl.* 'Raznookoga' > (*osn*) **virūpākṣa** (*BV*)

virūpa	(<i>pr</i>)	šaren, izmijenjen, promijenjen, raznolik, ružan, izobličen
vi	(<i>prj</i>)	raz-, bez (<i>u ovom slučaju nosi suprotno značenje</i>)
rūpa	(<i>s</i>)	oblik, lik, figura, znak, ljepota
akṣa	(<i>s</i>)	oko

Oblik **akṣa** se javlja na kraju složenica, ali osnova je **akṣi** ili **akṣan**.

U ovom kontekstu *Virūpākṣa* se odnosi na Šivu koji se često prikazuje kao trooki, pri čemu mu je treće oko na čelu, tj, na mjestu šeste čakre (*ājñā-cakra*).

Inače, u hinduizmu (i u velikoj mjeri u budizmu) Virūpākṣa je jedan od *Četiri nebeska kralja* ili *Četiri čuvara smjerova*. Oni se na sanskrtu nazivaju **Lokapālā** ili **Devarāja** (u kineskom su poznati kao 四天王 [*Sì Tiānwáng*], japanskom [*Shitennō*] i tibetskom *rgyal.chen bzhi*). U sanskrtu su njihovi nazivi **Vaiśravaṇa** (ili **Kubera**) (vladar sjevera), **Virūdhaka** (vladar juga), **Dhṛtarāṣṭra** (vladar istoka) i **Virūpākṣa** (vladar zapada). Svoj četvorici pripisuju se razni atributi. Virūpākṣa je gospodar *nāga* (zmijskih božanstava).

viśva-rūpāya (*D, jd, m*) = raznolikome, onome koji ima razne, brojne oblike
> (*osn*) **viśva-rūpā** (*BV*)

viśva	(<i>pr</i>)	mnog, sav, svaki, svi
rūpa	(<i>s</i>)	oblik, lik, figura, znak, ljepota

vai (*č*) = upravo, baš (*ekspletiv*)

namas (*N, jd, s*) = naklon > (*osn*) **namas**

Imenica **namas** prvi put stoji ispred zvučnog glasa, pa **namaḥ** prelazi u **namo**; a drugi put stoji na kraju rečenice, pa ostaje oblik **namaḥ**.

sarvas (*pr, N, jd, m*) = svaki, sav, sve > (*osn*) **sarva**

vai (*č*) = upravo, baš (*ekspletiv*)

rudras (*N, jd, m*) = Rudra, *dosl.* 'Onaj koji plače, viče' > (*osn*) **rudra**

√ rud₂	(<i>s</i>)	plakati, jecati, jadikovati,
-ra	(<i>suḥ</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica općeg značenja (<i>m, s</i>)

tasmai (*z, D, jd, m*) = njemu, tom

tad	(<i>z</i>)	onaj, ona, ono; taj, ta, to; on, ona, ono
------------	--------------	---

rudrāya (*D, jd, m*) = Rudri ("Onome koji plače, viče") > (*osn*) **rudra**

√ rud₂	(<i>s</i>)	plakati, jecati, jadikovati,
-ra	(<i>suḥ</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica općeg značenja (<i>m, s</i>)

astu (*gl, 3.1, jd, Prs, imp, ind*) = neka bude >

√ as₂	(<i>gl</i>)	biti
-------------------------	---------------	------

puruṣas (*N, jd, m*) = čovjek, muškarac > (*osn*) **puruṣa**

Imenica **puruṣa** vjerojatno potječe od glagola √ **pr̥_{3,6,9}** 'puniti'. Ovdje se Śiva izjednačuje s kozmičkim *Puruṣom* (poznatim iz *Puruṣa-sūkta*, RV 10.90.).

vai (*č*) = upravo, baš (*ekspletiv*)

sanmahas (*N, jd, m*) = veleistinit > (*osn*) **san-mahas** (*KD*)

sat	(<i>ppa, s</i>)	koji jest, bivstvajući, postojeći
√ as₂	(<i>gl</i>)	biti
-nt	(<i>suḥ</i>)	sufiks za tvorbu participa prezenta aktivnog
mahas	(<i>pr</i>)	velik (<i>u osnovi mahat</i>)

viśvam (*N, jd, s*) = mnogo, svako, sve > (*osn*) **viśva**

bhūtam (*N, jd, s*) = biće > (*osn*) **bhūta**

√ bhū₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
--------------------------	---------------	---

bhuvanam (*N, jd, s*) = biće, čovjek, čovječanstvo, svijet > (*osn*) **bhūta**

√ bhū₁	(<i>gl</i>)	biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se
--------------------------	---------------	---

citram (*N, jd, s*) = šareno, raznobojno, raznoliko, razno > (*osn*) **citra**

bahudhā-jātam (*N, jd, s*) = raznoliko rođen, rođen u mnogim oblicima
> (*osn*) **bahudhā-jāta** (*KD*)

bahudhā	(<i>prl</i>)	raznoliko, različito
bahu	(<i>pr</i>)	mnogi, brojni
dhā	(<i>pr</i>)	stavljen, postavljen, položen
√ dhā ₃	(<i>gl</i>)	staviti, postaviti, poleći, ubaciti, kazniti
jāta	(<i>ptg</i>)	rođen
√ jan _{1,10}	(<i>gl</i>)	roditi se

jāyamānam (*ppm, N, jd, s*) = ono što se rađa > (*osn*) **jāyamāna**

√ jā ₄	(<i>gl</i>)	roditi se
-māna	(<i>suř</i>)	sufiks za tvorbu participia medijalnog

Oblik **jāyamāna** je particip prezenta medijalnog.

Glagol √ **jā**₄ je inačica glagola √ **jan**_{1,10} 'roditi se'.

ca (*vz*) = i (stavlja se postpozitivno)

yad (*odn z, N, jd, s*) = ono koje

yad	(<i>odn z</i>)	koji
------------	------------------	------

yah (*odn z, N, jd, m*) = onaj koji

yad	(<i>odn z</i>)	koji
------------	------------------	------

Kao i oblici za ličnu zamjenicu 3. lica jednine muškog roda **saḥ** i **eṣaḥ**, tako i oblik za odnosnu zamjenicu u 3. licu muškog roda **yah** stoji samo na kraju rečenice. U sredini teksta gube visargu (*h*): **sa**, **eṣa**, **ya**; a ispred samoglasnika *a* postaju **so**, **eṣo**, **yo**; pri čemu se *a* izostavlja i piše se avagraha (u transliteraciji apostrof). Ovdje ne gubi visargu jer stoji ispred sibilanta.

eṣa (*z, N, jd, m*) = on, taj

etad	(<i>z</i>)	onaj, ona, ono; taj, ta, to; on, ona, ono
-------------	--------------	---

Oblici za ličnu zamjenicu 3. lica jednine muškog roda **saḥ** i **eṣaḥ** stoje samo na kraju rečenice. U sredini teksta gube visargu (*h*): **sa** i **eṣa**; a ispred samoglasnika *a* postaju **so** i **eṣo**; pri čemu se *a* izostavlja i piše se avagraha (u transliteraciji apostrof). **Etad** ima isto značenje kao i osnova **tad**.

kad-rudrāya (*D, jd, m*) = Kad-rudri, *dosl.* 'Bijesnome, Divljem'

> (*osn*) **kad-rudra** (*KD*)

kad	(<i>prf</i>)	prefiks za ublažavanje
rudra	(<i>m</i>)	Rudra, <i>dosl.</i> 'Onaj koji plače, viče'
√ rud ₂	(<i>s</i>)	plakati, jecati, jadikovati,
-ra	(<i>suř</i>)	primarni sufiks za tvorbu imenica općeg značenja (<i>m, s</i>)

pracetase (*D, jd, m*) = mudrome, pametnome, dubokoumnomu > (*osn*) **pracetas**

pracit ₁	(<i>gl</i>)	znati, otkriti, promisliti, shvatiti, razumjeti
pra	(<i>prj</i>)	pred, prema
√ cit ₁	(<i>gl</i>)	misliti, uvidjeti, primijetiti, razumjeti, shvatiti

mīdhuṣṭamāya (*D, jd, m*) = najbogatijemu, najdarežljivijem > (*osn*) **mīdhuṣṭama**

mīdhvas (*pr*) bogat, darežljiv, obilat

-tama (*suf*) sekundarni sufiks za tvorbu superlativa i rednih brojeva

tavyase (*D, jd, m*) = Jačemu, Snažnijem > (*osn*) **tavyas** / **taviyas**

tavas (*pr*) jak, snažan, silovit, hrabar, odrješit

√ **tu₂** (*gl*) biti jak, osnažiti

-iyas (*suf*) primarni sufiks za tvorbu komparativa

śantamam (*Ak, jd, m*) = najboljeg, najpovoljnijeg > (*osn*) **śantama**

śam (*pril*) dobro, povoljno, sretno, radosno

-tama (*suf*) sekundarni sufiks za tvorbu superlativa i rednih brojeva

hr̥de (*D, jd, s*) = srcu > (*osn*) **hr̥d**

Imenica **hr̥d** (*s*) 'srce' u tom se obliku javlja uglavnom u složenicama. Puni oblik je **hr̥daya** (*s*) 'srce'.